

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: TEORIJA DRŽAVE Z ZAKONODAJNIM PROCESOM
 Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Drugostopenjski UN študij program Pravo		Prvi	Drugi

Vrsta predmeta / Course type

Usmeritveni predmet

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	45			30	120	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

prof. dr. Miro Cerar, doc. dr. Aleš Novak, doc. dr. Tilen Štajnpihler
 Božič,

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

slovenski

Languages:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

1. Teorija države kot znanstvena disciplina
2. Pojem države
  - 2.1. Razumevanje posameznika in država
  - 2.2. Komunitarizem in individualizem
  - 2.3. Dve temeljni tradiciji zahodne pravnopolitične misli
  - 2.4. Prvine države
3. Moderna država
  - 3.1. Zasnova moderne države
  - 3.2. Suverenost
  - 3.3. Delitev oblasti
  - 3.4. Pravna država

4. Država in pravo
  - 4.1. Vloga prava v moderni državi
  - 4.2. Prevlada prava nad političnim
  - 4.3. Pravna država
5. Vloga države
  - 5.1. Država in civilna družba
  - 5.2. Socialna država
  - 5.3. Minimalna (liberalna) država in ultraminimalna država
  - 5.4. Marksistični pogled na državo
  - 5.5. Anarhistična misel
6. Upravljanje države
  - 6.1. Klasični pogled: demokracija in državni organi
  - 6.2. Izzivi globalne demokracije za moderno državo
  - 6.3. Moderni pogledi: elite in vladnost
  - 6.4. Upravljanje države in vzpon populizma
7. Pravo in politika
8. Onkraj države
  - 8.1. Iskanje alternativ
  - 8.2. Utopije
  - 8.3. Realnost moderne države (1): multikulturalnost, pravni pluralizem
  - 8.4. Realnost moderne države (2): ekonomsko povezovanje, mednarodna sodišča, nadnacionalne tvorbe, transnacionalno pravo
  - 8.5. Država in globalizacija: radikalne kritične perspektive

Temeljna literatura in viri / Readings:

A. Temeljna literatura

- M. Cerar: Nekaj temeljnih pogledov na državo, v: Miro Cerar, Aleš Novak, Marijan Pavčnik: Uvod v pravo. 2. izd. Ur. list RS: Ljubljana 2012, str. 91-141.
- A. Novak: Izbrani odlomki iz zgodovine pogledov na državo, v: Miro Cerar, Aleš Novak, Marijan Pavčnik: Uvod v pravo. 2. izd. Ur. list RS: Ljubljana 2012, str. 143-180.

B. Literatura k posameznim problemskim sklopom

- Aristotel, POLITIKA (I, 1-3 in III, 9); T. Hobbes, LEVIATAN II, 17-18 in J.-J. Rousseau, DRUŽBENA POGODBA I, 1-8.
- N. Barber: THE CONSTITUTIONAL STATE, Oxford University Press, Oxford 2007, str. 17-35.
- C. Möllers, THE THREE BRANCHES, Oxford University Press, Oxford, str. 16-40).
- N. Mateucci, NOVOVEŠKA DRŽAVA, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana 1999, str. 169-192.
- H. Kelsen, GENERAL THEORY OF LAW AND STATE, str. 181-192 in 197-201.
- M. Pavčnik: Narava pravne države in njene prvne (str. 29-55) v delu: PRAVNA DRŽAVA (2009) in L. Blaau: The Rechtsstaat Idea Compared with the Rule of Law as a Paradigm for Protecting Human Rights, African Law Journal 79 (1990), str. 78-92.
- Philip Pettit: Towards a Social Democratic Theory of the Stare, Political Studies 35 (1987), str. 537-551.
- S. Lessenich: PONOVRNO IZUMLJANJE SOCIALNEGA – SOCIALNA DRŽAVA V PROŽNEM KAPITALIZMU, Krtina, Ljubljana 2015; odlomki iz II. poglavja (Izumljanje socialnega: k zgodovinski sociologiji socialne države), str. 31-68).

- R. Nozick: ANARCHY, STATE AND UTOPIA, Blackwell Publishers, Oxford 1999, Predgovor, III. poglavje in VII poglavje (odlomki), str. ix, 26-35 in 149-150
- M. Bakunin: Bog in država, v delu: ANTOLOGIJA ANARHIZMA, I. del Krt, Ljubljana (1986), str. 233-239 in R. P. Wolff: In Defense of Anarchism, Harper and Row, New York 1970.
- T. Bottomore: ELITE IN DRUŽBA, Studia Humanitatis, Ljubljana 2014, odlomki iz I. (Elita: koncept in ideologija) in VI. Poglavja (Demokracija in pluralnost elit), str. 5–22, 111–126.
- M. Foucault: »Vladnost«, v: ŽIVLJENJE IN PRAKSE SVOBODE – IZBRANI SPISI, Založba ZRC, Ljubljana 2007.
- M. Cerar: Podobnosti in razlike med pravom in politiko, v: X. dnevi javnega prava, Portorož, 14. - 16. junij 2004, Inštitut za javno upravo, Ljubljana 2004, str. 405-427.
- H. P. Glenn: The Cosmopolitan State, Kansas Law Review 61 (2013), str. 735-751.
- A. Negri in M. Hardt: Imperij, Študentska založba, Ljubljana 2003; odlomki iz I. dela (Politična konstitucija sedanosti – Svetovni red), str. 17–31).- J.-W. Müller: KAJ JE POPULIZEM, Mladinska knjiga, Ljubljana 2016, 2. poglavje (Kaj govorijo populisti) in 3. poglavje (Kaj počnejo populisti ali populizem na oblasti), str. 19–53- in 53–85.

Cilji in kompetence:

Temeljna prvina moderne države kljub dinamičnemu razvoju nadnacionalnim in mednarodnih razsežnosti prava še vedno ostaja njena navezava na pojem države. Teorija država se posveča temu pojavu, a ga obravnava na izrazito večplasten način. Poleg pravnih vidikov se osredotoča še na širše filozofske, sociološke, politološke in vrednostne vidike države.

Predmet bo študenta opremil s temeljnimi pojmovnimi kategorijami in orodji za večdimenzionalno razumevanje države, njenega delovanja in spreminjanja, ter ga opozoril na njeno umeščenost v različne procese, ki oblikujejo moderno pluralno in demokratično družbo.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Temeljni namen predmeta je dvojen. Po eni strani pogloblja znanje, ki ga je študent že osvojil pri drugih predmetih, ki se ukvarjajo z državo in njenim spreminjanjem (Uvod v pravoznanstvo, Ustavno pravo, Evropsko ustavno pravo). Drugi, enako pomemben namen predmeta pa je opozoriti na umeščenost tega pojma v širše horizonte razumevanja družbenih pojavov. Predmet je zasnovan tako, da opozori, kako s pojem države umešča v širši

Pridobljeno znanje omogoča razumeti delovanje moderne države in vladavine prava. Pridobljeno znanje je temelj za delo v upravnih, sodnih in pravodajnih organih.

Intended learning outcomes:

Poznavanje prvin moderne države omogoča kritični razmislek o državi in etičnih dilemah, ki so z državo in njenim delovanjem povezane.
 Pridobljeno znanje je osnova za študij drugih predmetov, a hkrati tudi problemski okvir, ki ga je treba dopolnjevati z znanjem drugih predmetov.
 Moderna države z zakonodajnim procesom je povezana domala z vsemi (še posebej z javnopravnimi) predmeti pravnega študija.

--

Metode poučevanja in učenja:

Predmet je sestavljen iz sklopa predavanj (45 ur), ki je namenjen poglobljeni obravnavi teoretičnih problemov, in sklopa seminarjev (45 ur), ki je namenjen branju in razpravi o pomembnih ali reprezentativnih besedilih, ki obravnavajo različne vidike pojma države.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
<p>Izpit je usten.</p> <p>Študent lahko v dogovoru z nosilcem predmeta izpit opravi tudi s seminarsko nalogo, ki mora biti pripravljena v skladu z navodili nosilca.</p> <p>Izpit se oceni z ocenjevalno lestvico od 1 - 10: od 6-10 (pozitivno) oziroma 1-5 (negativno); ob upoštevanju Statuta UL in pravil Pravne fakultete.</p>		<p>Type (examination, oral, coursework, project):</p>

Reference nosilca / Lecturer's references:

CERAR, Miro. Ideološki vidiki razmerja med (demokratično) politiko in pravom. Uprava. [Tiskana izd.]. dec. 2006, letn. 4, št. 2/3, str. 161-180. ISSN 1581-7555. [COBISS.SI-ID 8360785]
 CERAR, Miro. Razmerje med neposredno in posredno demokracijo v slovenski ustavni ureditvi. Javna uprava. 2001, letn. 37, št. 2, str. 133-164. ISSN 1318-2277. [COBISS.SI-ID 4192081]
 CERAR, Miro. Pravo in politika. V: JUREN, Peter (ur.). Dnevi slovenskih pravnikov 2000 : od 12. do 14. oktobra v Portorožu. Ljubljana: Gospodarski vestnik, 2000. Str. 1164-1174. Podjetje in delo, Letn. 26, št. 6/7. ISSN 0353-6521. [COBISS.SI-ID 3634257]
 CERAR, Miro. Predpostavke pravne države. Pravnik : revija za pravno teorijo in prakso. [Tiskana izd.]. 1994, letn. 49, št. 10/12, str. 433-449. ISSN 0032-6976. [COBISS.SI-ID 621905]

ŠTAJNPIHLER, Tilen: Od pravnega sistema k pravnemu polju : Bourdieujev prispevek k razumevanju prava. Zb. znan. razpr. (Prav. fak. 1991), 2012, letn. 72, str. 241-272, 318-319.

ŠTAJNPIHLER BOŽIČ, Tilen: Vloga koherentnosti v zakonodajni dejavnosti. V: Štajnpihler Božič, Tilen (ur.), Igličar, Albin (ur.), Pavčnik, Marijan (ur.). Odprta vprašanja zakonodajne dejavnosti, (Razprave, 32). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2016, str. 81-95, 99, 103-104.

ŠTAJNPIHLER, Tilen: Within Democracy's Reach? Revisiting Some Objections to Judge-Made Law. V: CSERNE, Peter (ur.), KÖNCZÖL, Miklós (ur.), SONIEWICKA, Marta (ur.). The Rule of Law and the Challenges for Jurisprudence. Selected Papers presented at the Fourth Central Eastern European Forum for Legal, Political and Social Theorists, Celje, 23–23 March 2012 (Series Central and Eastern European Forum for Legal, Political, and Social Theory Yearbook). Frankfurt am Maine et al: Peter Lang, 2014.

NOVAK, Aleš. Predpostavke načela sorazmernosti v ustavnosodnem odločanju, v: Marijan Pavčnik, Aleš Novak (ur.): (Ustavno)sodno odločanje. GV Založba: Ljubljana 2013, str. 103-181.

NOVAK, Aleš. Nekateri problemi racionalističnega naravnega prava sedemnajstega stoletja. Zbornik znanstvenih razprav, ISSN 1854-3839. [Tiskana izd.], 1999, let. 59, str. 217-248.

NOVAK, Aleš. Imago iudicis, štiri podobe iz idejne zgodovine sojenja. Zbornik znanstvenih razprav, ISSN 1854-3839. [Tiskana izd.], 2015, letn. 75, str. 67-101, 300-301.